

דו"ח פעילות לשנת תשע"ב ספטמבר 2011 - אוגוסט 2012

לחברי העמותה ולידידי המדרשה,

במהלך שנת תשע"ב (2011-2012), פעלנו במסגרות אלו:

1. מערכת החינוך הפורמאלית – גנים ובתי ספר יהודים וערבים, דתיים וחילוניים:

- גני ילדים: פעילות עם 55 גני ילדים, כולל ליווי והכשרת עשר קבוצות גנות וסייעות;
- בתי ספר יסודיים: פעילות עם 48 בתי ספר יסודיים כולל פעילות עם מורים, תלמידים, יועצים ומנהלים ומפגשי תלמידים יהודים וערבים.
- חטיבות ביניים ותיכונים: פעילות עם 36 בתי ספר על יסודיים, מתוכם 25 בתי ספר תיכונים המשתתפים בתכנית חדשה "בשביל הדיאלוג – התמודדות חינוכית עם תופעת הגזענות".

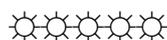
הפעילות התקיימה בשיתוף פעולה עם משרד החינוך - שנה שנייה במסגרת המכרז "חינוך לאזרחות ודמוקרטיה בבתי ספר יסודיים", בשיתוף עם אגף השתלמויות עובדי הוראה ויועצים, ומחלקות חינוך עירוניות. הפעילות תמשך גם בשנת הלימודים הבאה - תשע"ג.

2. פיתוח וכתובת תוכניות חדשות – במהלך שנה זו פותחה ערכת לימודים חדשה לגני הילדים בנושא הזכות לבריאות. פותחו ונכתבו שש תוכניות לימודים נוספות לבתי ספר יסודיים ותיכונים העוסקות בין היתר בנושאים: התמודדות עם תופעת הגזענות; הדרת נשים; דיון מחודש בהסכמי רודוס 1949 על בסיס עקרונות של דמוקרטיה ושלוש ועוד.

3. ארגונים חברתיים, מכללות ומוסדות תרבות, חברה וקהילה – התקיימו פעילויות משותפות עם שמונה ארגונים ומוסדות שכללו השתלמויות הכשרה והעשרה לצוותי חינוך והדרכה, לסטודנטים ולבני נוער.

4. מרחב מקוון – פעילות בפייסבוק: קבוצת דיון "כן לכבוד האדם ולא לגזענות" הפתוחה לכלל שמטרתה מאבק בתופעות הגזענות. קבוצה של מדרשת אדם לעדכונים והעברת מידע לחברי העמותה ולארגונים עמיתים.

5. פעילות בינלאומית – המיזם "חידת החברה האזרחית", תוכנית משותפת למדרשה ולארגון פלסטיני ממזרח ירושלים, שכללה סמינרים משותפים וסמינרים נפרדים במקביל. בנוסף התקיים מגוון של שיתופי פעולה עם ארבעה ארגונים חינוכיים מגרמניה.

פעילות במערכת החינוך הפורמלית

איזור דרום:

גני ילדים - "צעדים ראשונים בדמוקרטיה"

התכנית מיושמת מזה תשע שנים ברציפות בגני הילדים בקרית גת ובתשע רשויות ומועצות בדואיות בנגב, במימון קרן ון-ליר מהולנד. בתשע"ב השתתפו בה 53 גנים, בהם 2,100 ילדים ו-120 גנות וסייעות בהצלחה רבה.

בקרית גת השתתפו כל 27 גני החובה בעיר (דתיים וחילוניים כולל שני גנים של החינוך המיוחד) בשיתוף פעולה מלא עם מחלקת הגנים בעירייה והמפקחות.

ביישובים הבדווים השתתפו 26 גנים מהישובים כסייפה, רהט, חורה, אל-עאסם, אבו וואדי, תל אלמלאח, תל כסיף, דריג'את, וכפר וואדי נעים (אל-עזאזמה) בשיתוף פעולה מלא של המפקחות והמועצות המקומיות.

השנה שולבה ערכה חינוכית חדשה במסגרת התכנית "מועדים לאזרח" שפותחה והותאמה לגנים העיקר הבריאות – שומרים על הזכות לבריאות, בהקשר ליום הבריאות ולנושא השנתי המרכז של משרד החינוך. התכנית מלמדת את הילדים מושגי יסוד בנושא, מתייחסת למכלול ההיבטים המשפיעים על בריאותם בחיי היום-יום, ומקנה להם כלים לבחון את סוגיית האחריות. התכנית מלווה בכרטיסיות משחק הממחישות את הקשר שבין היבטים שונים של שמירה על הבריאות לבין מימושם. שתי התכניות הקודמות, "יש לי משפחה מיוחדת ושונה" – תכנית ליום המשפחה; "סביבה במחשבה תחילה" – תכנית ליום איכות הסביבה, מיושמות גם הן בגנים במהלך השנה.

מסגרות פעילות:

1. **ליווי והדרכה של הגנות והסייעות** – צוות המדרשה ליווה את הפעילות בכל גן ביישום התכנים ובבחינת הצרכים וההתאמות הנדרשות. בתחילת השנה כל גן קיבל מהמדרשה מארז פעילות שכלל ערכות המחשה, ספרים וחומרי יצירה ליישום התכנית בגן.

2. **השתלמויות לגנות ולסייעות, כולל לגנות המחליפות:**

- הגנות והסייעות של הגנים הבדווים השתתפו בהשתלמות מרוכזת בת שלושה ימים באפריל שעסקה בנושא הזכויות, במסגרת לימוד הערכות ליום הבריאות וליום איכות הסביבה.
- הגנות והסייעות של הגנים בקרית גת נפגשו ללמידה במהלך השנה, בקבוצות קטנות של מספר גנים בכל פעם.
- ביולי 2012 נערך מפגש גנות וסייעות. התקיים מפגש בין הגנות והסייעות היהודיות והערביות במסגרת סמינר משותף בנושא: "דיאלוג מכבד בגן הילדים – גנות, ילדים והורים". בנוסף לנושאי הדיאלוג ההשתלמות עסקה גם במפגש בין שתי קבוצות הגנות, שהיה מרתק ואיפשר לראשונה הכרות ולמידה של נציגות משתי הקהילות - הן במישור האישי והן במישור המקצועי.

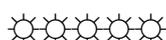
3. **השתלמות גנות אזורית מקרית גת וחבל לכיש** – לראשונה התקיימה השתלמות אזורית לגנות מקרית גת וחבל לכיש במסגרת השתלמויות אופק חדש, בהיקף של 30 שעות, בפסג"ה בקרית גת. ההשתלמות עסקה בנושא החינוך לאורח חיים דמוקרטי בגן הילדים כדרך ליצירת אקלים מיטבי בגן, והשתתפו בה 25 גנות חדשות שאינן מכירות את התכנית. נושאי ההשתלמות: שונות, שוויון, חופש הביטוי, הזכות לכבוד, מרחבי דיאלוג, התמודדות עם קונפליקטים ועוד.

בסוף ההשתלמות הגישו המשתלמות עבודה שכללה חלק תיאורטי והצעות ליישומים בגן. המשוב להשתלמות היו טובים מאוד וכעת נבדקת אפשרות לקיים השתלמות דומה גם בשנת הלימודים תשע"ג.

פעילות חינוכית עם תלמידים בבתי ספר יסודיים בדרום:

במסגרת המכרז של משרד החינוך "חינוך לאזרחות ולדמוקרטיה" (מכרז 25/6.2010), התקיימה התכנית "מועדים לאזרח" – לימוד מושגים וערכים דמוקרטיים והומניסטיים בהקשר למועדים שונים בלוח השנה העברי, הלאומי והאזרחי. זו שנה שנייה של פעילות חינוכית מוצלחת. השנה נבחר ליישום הנושא של הזכות לבריאות בהקשר ליום הבריאות ולנושא המרכז השנתי.

בתכנית השתתפו תלמידים מעשרים ושש כיתות ה'ו' משישה בתי ספר יסודיים, יהודים וערבים: שני בתי ספר בקרית גת (רשבי ממ"ד ורבקה גובר) שלושה בתי ספר בדוויים ברהט (אלהואשלה ב', סלאח אלדין, אלהודא) ואחד בכסייפה (חמאד אבו רביעה). הפעילות תמשך גם בשנת הלימודים הבאה -תשע"ג ותתקיים גם במחוז תל אביב.

חינוך לדמוקרטיה בירושלים

הפעילות בירושלים מתקיימת בתמיכת הקרן לירושלים.

בתי ספר וגני ילדים יהודים

ממ"ד יסודי תורני, פסגת זאב – שנה שביעית לפעילות המדרשה בבית הספר הכולל 26 כיתות ושתי כיתות גן. הפעילות מתמקדת בהעמקת הידע ובמתודות פדגוגיות להעברתן לצוות המורים ולגננות ובביסוס החשיבה הדמוקרטית בדרג הניהול. המחנכות של כיתות א'-ו' והגננות קיבלו הדרכה שכבתית קבועה אחת לחודש והתקיימו פגישות קבועות עם צוות ההנהלה המורחב (רכוזת ויועצת). בסוף השנה עסקו בפיתוח ועדכון חזון בית ספרי, שיימשך גם בשנת הלימודים תשע"ג.

יסודי קורצ'אק – זו השנה החמישית לפעילות המדרשה בבית הספר המתמקדת בליווי תהליכים לבניית חברת ילדים פעילה ולכינון אמנה חברתית בית ספרית בשיתוף מורות, הנהלה והורים. התקיימה השתלמות למורות בנושא זכויות בדמוקרטיה ולאחר מכן ליווי והדרכה למורות של 12 כתות ושיתופן בתהליכים שהתפתחו לאורך השנה במועצה/וועדת אמנה.

יסודי לוריא לאומנויות – זו השנה השלישית של פעילות המדרשה בבית הספר. התקיימה השתלמות נושאת למורות ולמחנכות בנושא "זכויות הילד" וליווי והדרכת המורות בהעברת התכנים הנלמדים ב-12 כתות, לקראת יום שיא בנושא לכל בית הספר.

יסודי גילה א' – שנה ראשונה של פעילות בבית הספר. פעילות קצרה התקיימה עם המורות בנושא "הנתינה" (בהתאם למתווה תוכנית "מפתח הלב" של משרד החינוך) על-פי תכנית לימודים שפותחה במדרשת אדם. עיקר הכשרת המורים ויישום התכנית יתקיימו בתשע"ג.

גננות ירושלים – התקיימה השתלמות ממוקדת לגננות בשיתוף מנהלת הפסג"ה והאחראית על ההשתלמויות לגנים. בהשתלמות הכירו הגננות את התכנית של המדרשה ליום המשפחה "יש לי משפחה מיוחדת ושונה". התכנית מדגישה את נושא השונות בין משפחות ובתוך משפחות. כל גננת קיבלה ערכת יישום הכוללת ספר, חוברת פעילויות ומשחק להפעלת הורים וילדים בגן.

הכנה לקראת מפגשי תלמידים יהודים וערבים: זו השנה השנייה שהמדרשה מקיימת פעילות הכנה למורי בתי הספר המשתתפים בתכנית של מוזיאון ארצות המקרא "דמותו של אברהם" המפגישה תלמידים מבתי ספר יסודיים יהודים וערבים במוזיאון. הפעילות התקיימה בשני בתי ספר ועסקה בשונות וקבלת השונה ובהדרכה כיצד ללוות מפגש כזה.

- **יסודי פולה בן גוריון** - הכנת תלמידי כתות ד' למפגש עם תלמידי ג'בל-מוכאבר
- **יסודי השלום** - הכנת תלמידי כתות ד' מבית הספר למפגש עם תלמידי אום טובא

בתי ספר ערביים במזרח ירושלים

באוקטובר 2011 התקיים כנס פתיחה חגיגי במלון רמת רחל, לתכנית "לכל תלמיד תפקיד", בשיתוף פעולה בין מדרשת אדם לבין הקרן לירושלים ומנח"י. מטרת הכנס הייתה לציין את תחילת השנה השנייה של התוכנית ולהדגיש את היקף העשייה החינוכית והחברתית המתקיימת במסגרת זו. השתתפו בכנס למעלה ממאה מנהלי בתי ספר, מפקחים ומנהלים ממנח"י ומורים ומחנכים מעשרה בתי ספר יסודיים וחט"ב שנוטלים חלק בתוכנית. בכנס חולקו עשרות מספרי המדרשה בערבית לבתי הספר, על מנת שהמורים יוכלו לעשות בהם שימוש במסגרת שעות חינוך. ההרצאה המרכזית ניתנה ע"י ד"ר חאלד אבו עסבה, שדיבר על חשיבות החינוך לערכים ותפקידם בגיבוש זהות אזרחית קולקטיבית תורמת ועל תפקידם של הערכים כמו שיתוף ושוויון בקידום הפרט. הוא גם דיבר על חשיבות החינוך לערכים והתאמתם לתרבות המקומית.

יסודי וחט"ב אחמד סאמח אלתורי – שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". ההנהלה והצוות עברו תהליך מאד מעמיק ורציני בתכנית. לאור הפנמת הערכים שנלמדו על חשיבות השותפות החינוכית בתוך בית הספר, נעשה מאמץ לכלול את מירב התלמידים בפרויקטים ובעשייה הבית ספרית. פותחו ויושמו פרויקטים ייחודיים בנושאים מגוונים: זהירות בדרכים, בית ספר ירוק, גננות, ההיסטוריה של השכונה, ספורט, תזונה בריאה, עבודה עם חימר והמורשת הפלסטינית- "פולקלור". בית הספר קיים יום פתוח בסוף השנה בו הוצגו כל הפרויקטים שנעשו במהלך השנה (חלקם היו בהדרכת גופים נוספים כמו קרן "קרבי").

יסודי בנות אלטור – זו שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". צוות המדרשה עבד בשיתוף מלא עם המנהלת שעודדה וליוותה את המחנכות בתהליך ובביצוע הפרויקטים השונים של התלמידות. הפרויקטים שנבחרו: איכות הסביבה, יום שיא בנושא מתמטיקה, עידוד התרבות, פרויקט ספרותי, קשר עם הקהילה דרך בית הזקנים, תלבושת אחידה, ומחויבות כלפי בית הספר והסדר. הצוות המוביל בבית הספר החליט לקיים יום פתוח לקהילה לחשוף בפניהם את כל הפרויקטים הבית ספריים. העיקרון המנחה הוא - שיתוף שווה של כל הגורמים האפשריים שיש להם זיקה לבית הספר – הורים, תושבים, אנשי ציבור וקהילה, דיירי בית גיל הזהב ועוד. במסגרת יום זה ארגנו בזאר עממי בו מכרו מאכלים ועבודות יד שהאמהות הכינו ועבודות של דיירות בית גיל הזהב הנמצא בסמוך לבית הספר. ההכנסות מהמכירה הוקדשו למחלקת הילדים בבית חולים אלמוקאסד שממוקם מול בית הספר. בנוסף הוזמן רכז המדרשה בירושלים להעביר סדנא ביום עיון שארגן בית הספר לגיבוש צוות המורים, שהתקיים בבית הארחה רמת רחל בחודש אפריל 2012.

יסודי אום ליסון – שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". הצוות החינוכי מחויב מאוד לתכנית ומקדיש זמן ומשאבים ליישומה. תהליך בחירת התפקיד לכל תלמיד נעשה בשיתוף מלא של המחנכות עם התלמידים, וכלל דיונים מעמיקים ובחינת האפשרויות המגוונות שהועלו. הפרויקטים שנבחרו היו: פתגמים, אוכל בריאות, עיתון בית ספרי, קריאת סיפורים, אוכל עממי, רדיו בית ספרי, חקלאות וגינות. יישום הפרויקטים היה שונה ממחנכת אחת לשנייה, אבל הורגשה הפנמה של רעיון של השותפות בעשייה בין התלמידים והחשיבות של השוויון ביניהם.

יסודי בנות אלתורי – שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". השנה הליווי ניתן לכל צוות המחנכות ולא רק לאילו שהשתתפו בהשתלמות. לכן התקיימו מעגלי שיח של מחנכות וותיקות וחדשות בפרויקט שדנו בהטמעת הערכים מהפרויקט. מרכזת החינוך החברתי בבית הספר הגדירה וניסחה את מטרות הפרויקט: "שיתוף התלמידות בחשיבה ובקבלת ההחלטות בכל הקשור לנושאים כיתתיים בתיאום עם המחנכת. שותפות מלאה של המחנכות והמורות בליווי ההפעלות הבית ספריות. התאמת המשימות והפרויקטים לגילאים הצעירים של התלמידות. וכמו כן קיום חשיבה קבוצתית בכיתות". הפרויקטים שהתקיימו: מחזור, שימוש בטוח בחשמל, קורות החיים של הנביא מוחמד, עיתון כיתתי, הפולקלור הפלסטיני, תזונה בריאה, מחלות כרוניות, המשמעות של הידידות, עבודות אומנות ופסיפס. חלק מהיצירות של התלמידות תלויות על קירות בית הספר.

יסודי וחט"ב לבנות, שועפט – שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". המורות בהתייעצות עם התלמידות בכיתות הגיעו להכרעה שהנושא השנה יתמקד בהעצמת נשים. כל כיתה החליטה להזמין אשת קריירה מהכפר או מהאזור. התלמידות בחרו בעלות מקצוע חופשי כמו רופאה, עורכת דין, מהנדסת, אחות. הזמינו גם מנהלת, אישה בעלת מוגבלויות שהצליחה בלימודים. היו כיתות שהחליטו להזמין גם אם ועקרת בית שהצליחה לגדל את ילדיה בתנאים קשים. הכיתות נחלקו לקבוצות - קבוצה אחת שהכינה את הרציונל של התכנית; שנייה ארגנה את ההזמנה; שלישית הכינה את השאלות המנחות להרצאה. כל קבוצה קיבלה ליווי והדרכה להכנת המשימה. המטרה הייתה לתת לתלמידות דוגמאות של נשים מצליחות, נשים שהיו פעם תלמידות כמותן שתאמצו והצליחו. בחירת הנושא באה בעקבות העובדה שרוב הבנות בוגרות את בית הספר אינן ממשיכות את לימודיהן בגלל נישואיהן בגיל צעיר.

מלאוויה יסודי לבנות, העיר העתיקה - שנה שנייה בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". המורות והתלמידות החליטו על המשך הנושא משנה שעברה "המסורת הערבית" עם הוספת נושא הדיאלוג. הליווי וההדרכה לצוות התמקד בשאלה: כיצד לשלב את נושא הדיאלוג וכיצד ליישמו בפועל בבית הספר - דיאלוג בין המורות לתלמידות, בין התלמידות לבין עצמן, בין בית הספר והקהילה ועוד. בכיתות, נחלקו התלמידות לקבוצות משימה: חקר נושא תרבות הדיבור במסורת הערבית, כתיבה או הבאת סיפורים או שירה, הכנת הצגה, חקר הוגי דעות ערבים שעסקו בנושא, ואיסוף פתגמים ודברי חוכמה בנושא. במסגרת הליווי שניתן למורות, נבחנו מצבים של קושי בתקשורת וניסיון להתמודד איתם בדגש על החיובי במסורת הערבית בנושא הדיאלוג והנימוסין. העיסוק בנושא היה מעניין למורות לא פחות מהתלמידות. ביום המרכז שהתקיים במאי, הציגו התלמידות את עבודותיהן בכיתות ובחצר בית הספר העלו הצגות שהוכנו על-ידן בפני כל בית הספר.

יסודי שועפט בנות "ב" - השנה התקיימה לראשונה השתלמות לצוות בית הספר ללמידה של תוכנית המדרשה הבסיסית "חינוך לדמוקרטיה לגיל הצעיר" בשילוב של התכנית "תפקיד לכל תלמיד". הנהלת בית הספר התגייסה לרתום את הצוות החינוכי לתוכנית ואנחנו בתחילת דרכנו ביישום הפרויקט.

יסודי שועאפט בנים - שנה שנייה בליווי המחנכות בתהליך יישום התכנית "תפקיד לכל תלמיד". הנושא שנבחר השנה, לאחר התייעצות גם עם התלמידים הינו תזונה בריאה. התלמידים חולקו לקבוצות משימה: קבוצות חקר הנושא, קבוצות תזונה מסורתית, קבוצות צמחי מרפא, קבוצות שהכינו עיתון קיר בנושא, קבוצות שהכינו הצגה בנושא. המנהל וצוות המורים עודדו את ההורים להיות מעורבים בפרויקט והרבה אמהות ראו כאן הזדמנות להציג את הידע שלהן בנושא או את

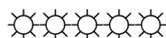
המיומנויות שלהן בבישול. המורים שמחו שהאמהות יכולות להגיע לבית הספר ולחזק את הקשר שלהן עם המורות, כך שהמורות יוכלו לדבר איתן על הבנים שלהן. מהלך זה היה חשוב בגלל הקושי להביא את ההורים לבית הספר. במאי התקיים יום מרוכז לסיכום התוכנית. תלמידים הציגו את ההצגות ואת המחקרים שלהם בכיתות. האמהות באו והציגו את הבישולים שלהן, תוך כדי הסבר על האוכל המסורתי "הטבעי". התלמידים שאלו והתעניינו והאמהות השיבו לשאלותיהם. הרבה ידע "מסורתי" היה חסר לתלמידים. האמהות גילו התפעלות לא פחות מהתלמידים.

יסודי וחט"ב בנות ראס אלעמוד – הכשרת מורים ראשונה בתכנית "תפקיד לכל תלמיד". לימוד והעמקה בתכנים ומיומנויות הנחיה למחנכות המעבירות את הפעילויות בכיתותיהן.

יסודי וחט"ב ללקות למידה אלאפק, צור באחר – למדרשה קשר הדוק ועבודה משותפת עם בית הספר במשך ארבע שנים עם התוכנית "חינוך לדמוקרטיה לגיל הצעיר". השנה בקשה הנהלת בית הספר להשתלב בפרויקט העירוני "לכל תלמיד – תפקיד". התקיימו שלושה מפגשים בלבד עם הצוות החינוכי אך עקב אילוצים חיצוניים, לא יכלו להמשיך את ההשתלמות השנה. אני מקווים שנוכל להמשיך בהשתלמות המורים בשנה הבאה ולהשתלב בתוכנית הלימודים של בית הספר.

יסודי לבנים, צור באחר – שנה שנייה של הכשרת המחנכות בתכנית "תפקיד לכל תלמיד". לצערנו בשל עומס במערכת הבית ספרית וחילופים בהנהלת בית הספר, ביצוע ויישום התכנית נדחה.

גננות של ג'בל אל-מוכבר, מזרח ירושלים: השתלמות בת יומיים להכשרת גננות העובדות במסגרת עמותת "אום ליסון" במזרח ירושלים אשר מנהלת רשת גני ילדים. ההשתלמות בתכנית "אלף בית בדמוקרטיה – חינוך לדמוקרטיה בגיל הצעיר" ומתודות ליישומן, התקיימה בשכונת ג'בל אלמוכבר. זהו איזור חדש שהמדרשה נכנסת לפעול בו. ההשתלמות עברה בהצלחה גדולה- הגננות נחשפו לתכנים הדמוקרטיים ולשיטה חדשה של למידה דרך סדנאות ושיח ובכלים שמתאימים לגיל הצעיר. מנהלת העמותה והגננות הביעו את רצונן בהמשך העבודה המשותפת.

פרויקט עירוני רב-שנתי - "הרצליה חווה דמוקרטיה"

מזה תריסר שנים ברציפות שהמדרשה מפעילה תכניות לימודים בתחום החינוך לדמוקרטיה בבתי הספר בהרצליה, ביוזמה של העירייה ובמימונה.

בתי ספר יסודיים

התקיימו השתלמויות והדרכה לצוותים חינוכיים ב-14 בתי ספר יסודיים. במהלך השנה ניתן ליווי ליישום התכניות עם התלמידים במרחבי החיים השונים בבית הספר וקודמו תכנים במסגרת ועדות היגוי עירוניות:

1. **שילוב שפת הדמוקרטיה בתהליכי ההוראה של מקצועות ליבה** – בנייה של יחידות לימוד המותאמות לכל אחת משכבות הגיל בבית הספר היסודי על פי תוכניות הלימודים השנתיות החדשות שנבנו בתשע"א. התוכניות משלבות פעילויות המדגישות את הקשר שבין העקרונות הדמוקרטיים למועדים וחגים יהודיים ואוניברסאליים ולאקטואליה. לימודי הדמוקרטיה מתקיימים במסגרת שעה שבועית בכל כיתה בשכבות א'-ו'.

2. **ניהול דיאלוג פדגוגי, חברתי ורגשי בשפה אזרחית** – המשך הטמעת תכנית המדרשה בהתאם לרפורמת "אופק חדש". תכנית הדיאלוג הפדגוגי מקדמת באמצעות הכשרת המורות, תהליך שיוביל לכינון מרחבי דיאלוג שוויוניים ויוצרי שינוי בין הקבוצות השונות בבית הספר.

3. **צוותי היגוי לבתי הספר היסודיים** – המדרשה קידמה את שילוב שפת הדמוקרטיה בתהליכים חינוכיים ופדגוגיים שונים והציעה דגשים להתבוננות דמוקרטית על תהליכים אחרים. בצוות היגוי לחינוך היסודי נבחנו סוגיות פדגוגיות וחברתיות מרכזיות במערכת החינוך העירונית לאור העקרונות הדמוקרטיים. בצוות היגוי תכנית הדיאלוג גובשו דרכים לקידום דיאלוג מורה-תלמיד בבתי הספר במרחבי המפגש השונים בין מורים לבין תלמידים.

4. **פעילות במסגרת התערוכה "שונה=שווה"** – התערוכה שולבה כחלק מסדרת פעילויות ואירועים המתקיימים בשבוע החינוך בהרצליה בכל שנה. במהלך מאי ויוני 2012 השתתפו כ-2,000 תלמידים מ-60 כיתות ה'ו' מכל בתי הספר היסודיים, דתיים וחילוניים, וכ-70 מורות. הפעילות כללה סדנאות הכנה בכיתה, יום ביקור משותף בתערוכה, ועיבוד הפעילות במסגרת הקונגרס הוירטואלי למחרת הביקור בתערוכה.

- סדנאות הכנה – התקיימו בכתות במסגרת שיעורי דמוקרטיה. המורות שוחחו עם התלמידים על הערכים המרכזיים בתערוכה, והכינו אותם לקראת עבודה ודיאלוג משותפים בזוגות עם תלמידים מבתי ספר אחרים.

- יום פעילות בתערוכה – בכל יום הגיעו שתי כיתות, בדרך כלל מאותה שכבת גיל שעבדו בשתי קבוצות עבודה מעורבות. הדיאלוג המשותף שהתקיים בזוגות היה משמעותי, ועסק במגוון רחב של סוגיות מחיי התלמידים: בית הספר, חיים בחברה רב תרבותית, חברות, חרם, היחס לשונה, כבוד ופגיעה, התנהגות כוחנית אל מול התנהגות סובלנית, המעבר בין משחק לפגיעה, פעילויות פנאי, העדפות וטעמים בנוגע לסרטים, ספרים ומקומות בלוי. חשוב לציין כי כלל התלמידים ממסגרות החינוך המיוחד בבתי הספר לקחו חלק בפעילות תוך התייחסות מעמיקה ומשמעותית. ניכר היה שהתכנים נוגעים להם באופן ייחודי.

- **קונגרס וירטואלי** – הקונגרס הוירטואלי התקיים כל יום במהלך כל תקופת הפעילות בתערוכה ולווה על-ידי צוות המדרשה. כל שתי כיתות שנפגשו בתערוכה ופעלו יחד, קיימו שיח וירטואלי משותף ביום למחרת. השיח עסק בעיבוד חוויות משותפות מהפעילות בתערוכה ובחשיבה משותפת על יישום תובנות מהלמידה בחיי בית הספר. במהלך הקונגרס התקיימו שלושה שיעורים מקוונים סינכרוניים (לכמה בתי ספר בו-זמנית) שבהם המפקחת וצוות המדרשה דנו יחד עם התלמידים בנושאים הקשורים בנושאי התערוכה "שווה=שונה".

- **פעילות עם הצוותים החינוכיים** – חמישים מורות ומחנכות של כיתות ה'ו' השתתפו בהשתלמות קצרה במסגרתה הוצגו בפניהן יעדי הפעילות, התקיים סיור מונחה בתערוכה ואחריו שיח משותף בנוגע לתכנים ולדרכי הפעולה בתערוכה. המורות קיבלו חוברת הדרכה מפורטת על התערוכה ובה הסבר ותיאור הנושאים והאמצעים, הצעות לפעילויות הכנה וסיכום והמשך בכיתה. במהלך ימי הפעילות לקחו חלק כ-70 מורות, מחנכות, מורות חינוך מיוחד ומורות מקצועיות שהתלוו לתלמידיהן.

מורים רבים ביקשו להביע את הערכתם לפעילות חינוכית ייחודית הזו. משובי המורים התייחסו לגיוון במתודות הלמידה, ליכולת של התלמידים להתדיין בתוך התערוכה באופן משמעותי, לביטוי הייחודי ללימודי הדמוקרטיה. מורות רבות ביקשו לאמץ פעילויות מתוך התערוכה לעבודה בכיתות,

ביניהן מורות לחינוך המיוחד שמצאו את הפעילויות רלוונטיות במיוחד בעבודתן עם התלמידים. מנהלות גימלאיות מהעיר הרצליה, אשר עבדו בעבר עם המדרשה, התגייסו בהתנדבות להדרכה וסיוע בתערוכה.

בתי ספר על יסודיים

תיכון מפתן ארז – השתלמויות לצוותי המורים, ליווי ועדת דיאלוג הכוללת יועצות, פסיכולוגיות ומנהלים. במוקד היה דיאלוג פדגוגי של המורים. במסגרתו נעשה ניסוי חדש בפדגוגיה מעשית. מורים מתחומי ידע שונים בחרו מה הם רוצים ללמד האחד את השני (לדוגמה: לימוד החלפת גלגל במכונית, לימוד מחול, מחשבים ועוד). בעקבות השיח הפדגוגי, גובשו שיטות הוראה חלופיות.

תיכון היובל – ההשתלמויות למורים התקיימו בכל אחת מהשכבות בנפרד: י', יא', יב'. הנושאים הותאמו למאפייני הגיל, תוכנית הלימודים, אירועים אקטואליים ונושאים חברתיים שונים. בכל שבוע התקיים ליווי בכל שכבת גיל בהשתתפות הפסיכולוגית, היועצת והרכז החברתי כדי ליצור שפה חינוכית משותפת למערכת שבאמצעותה אנחנו מייצרים פעילויות למעגלי שיח של התלמידים. הפעילות עם התלמידים נעשתה פעם בשבוע על-ידי מחנכי הכיתות ועסקה באירועים בבית הספר, אירועים לאומיים, אירועים אזרחיים ונושאים רלוונטיים לחיי התלמידים.

פעילות עירונית: המדרשה משתתפת בישיבות של **פורום ועדת האלימות העירונית** הכוללת נציגי רשות, ראש העיר וסגניתה, מנהלי בתי ספר, מנהלי מחלקות עירוניות, נציגות הורים, והציבור הרחב. באחת הפגישות, המנהלת החינוכית של המדרשה נתנה הרצאה שעסקה בשתי סוגיות: מה בין ויתור מערכת החינוך על עיסוק בתרבות ותהליכים של אלימות ועל תכנון עירוני ואלימות.

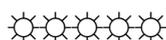
אומ"ה – סימולציה של הסכמי רודוס – הסכמי שביתת הנשק 1949

זו השנה השלישית להפעלת התכנית העוסקת בחקירה ובשחזור החלטות היסטוריות שהתקבלו באו"ם הקשורים לקיומה של מדינת ישראל. השנה השתתפו בתכנית כ-180 תלמידים ומורים משישה בתי ספר תיכוניים וארבע חטיבות ביניים. התלמידים למדו נושא משמעותי בתולדות מדינת ישראל - הם העמיקו והרחיבו ידע על מלחמת העצמאות, על מדינות ערב במהלך המלחמה ועל ההסכמים, וכן על פעילות האו"ם. התלמידים רכשו כלים ופרקטיקה של מיומנויות שיח ושכנוע. הפעילות התקיימה במספר שלבים ומסגרות:

1. התלמידים בכל אחד מבתי ספר בחרו את המדינות אותן ייצגו בדיון - המדינות שהיו חברות קבועות במועצת הביטחון, מדינה שהייתה חברה לא קבועה במועצה וכן מדינה שהשתתפה במלחמה ששת הימים ולא הייתה כלל חברת מועצה. תלמידי חטיבות הביניים הוזמנו להיות משקיפים בדיונים וחלקם אף הצטרפו לייצג מדינות.
2. קבוצת תלמידים נבחרה להיות יושבי הראש של הדיונים שינחו את שני ימי הסימולציה. הם קיבלו הדרכה והנחייה נפרדת לניהול התכנית.
3. התלמידים חקרו את הנושא במשך שלושה חודשים. הם למדו על מוסדות האו"ם, על המדינה אותה בחרו לייצג ומצבה בשנת 1949, על הצעות ההחלטה שהמדינה שבחרו הביאה בפני מועצת הביטחון ועל עמדות הפתיחה שלה בדיון ועל יחסה להחלטה לאחר שהתקבלה. כחלק מהלמידה אורגן מפגש עם שגריר מצרים בישראל עם קבוצת התלמידים שבחרו לייצג את מצרים, שהציג את עמדת המצריים באותה תקופה, ובנוסף הגיע מרצה מהמדרשה שהציג את תמונת המצב של הפלסטינים באותה תקופה ואת עמדתם.

4. הסימולציה התקיימה במסגרת כנס תלמידים בן יומיים המדמה את הדיונים שהתקיימו בהסכמי רודוס. דיונים מרתקים התקיימו בשבע קבוצות עבודה אותם הנחו התלמידים יושבי הראש. הדיונים עסקו בשלוש סוגיות מרכזיות: שאלת הגבולות, שאלת הפליטים, ושאלת השבויים. לדיונים הוזמנו עדים שהציגו את תמונת המצב של אותה תקופה מנקודת הראות הפלסטינית, נקודות הראות של לוחם פלמ"ח, נקודת הראות של מנהיגי מדינות ערב, ועוד. הסימולציה סוכמה באירוע חגיגי אליו הגיעו ראש העיר, סגניתה, שגרירים ונספחי תרבות של מדינות ועיתונאים.

- התכנית לוותה אקדמית על-ידי מומחה לתחום מאוניברסיטת בר-אילן.

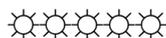

פעילות אזור המרכז (תל אביב-יפו)

בתי ספר יסודיים – מפגשי תלמידים יהודים ערבים בתערוכה "שונה=שווה"

שנה שנייה של מפגשי תלמידים בתערוכה אינטראקטיבית "שונה=שווה" – תערוכה לחינוך לסובלנות, לדמוקרטיה ולשלום. התערוכה עוסקת בהקניית מושגי יסוד של ערכים הומניסטיים ודמוקרטיים ומעודדת קיום מפגש תלמידים יהודים ערבים. הפעילות התקיימה במסגרת יישום מכרז משרד החינוך "חינוך לאזרחות ודמוקרטיה" (מכרז 25/6.2010).

השתתפו בתכנית תשעה בתי ספר יסודיים יהודים וערבים מתל אביב ויפו, בהם כ-1,100 תלמידי כיתות ה' ו' מ-30 כיתות. ארבעה בתי ספר מתל אביב (מגן, בלפור, ניצנים ורמת אביב ג') וחמישה בתי ספר ערבים מיפו (אחוה אזהארה, חסן עארפה, אגיאל, טרה סנטה). הפעילות כללה סדנאות הכנה בכיתות בבית הספר, סדנאות מפגש וסיור משותף בתערוכה וסדנת סיכום בקבוצות מעורבות. מדרשת אדם מודה למרכז פרס לשלום על אירוח התערוכה והפעילות בה בשנתיים האחרונות.

פעילות ארצית (בדרום, ירושלים, המרכז וחיפה)

בשביל הדיאלוג – התמודדות חינוכית עם תופעת הגזענות (תוכנית חדשה)

מיזם חינוכי ארצי חדש של המדרשה שמטרתו התמודדות עם תופעת הגזענות בישראל. מוקד המיזם הוא יצירת רשת ארצית של 50-60 בתי ספר תיכוניים, יהודים וערבים, שיכינו במסגרת אשכולות תכניות ומיזמים חינוכיים נגד גזענות, אותם יישמו בבתי הספר.

החל מינואר 2012, נעשו פעולות לקידום המיזם: התקיימו פגישות במשרד החינוך שמטרתן אישור הכנסת התכנית לכל בתי הספר התיכוניים שיהיו מעוניינים בכך. התכנית התקבלה ואושרה ואף ניתנה אפשרות לבתי ספר לקבל תקצוב שעות במסגרת תכניות של "חיים משותפים", מחויבות אישית, או במסגרת מטלת הביצוע. הוקם צוות לפרויקט לגיוס בתי ספר, הכנת התכנית, הנחיית ההשתלמות, ובהמשך ליווי יישומה בבתי הספר במחוזות השונים.

ביולי 2012 התקיים סמינר הכשרה למחזור ראשון בו השתתפו 70 מורים ומנהלים מ-25 בתי ספר תיכוניים יהודים וערבים. בתי ספר מייצגים מגוון של אוכלוסיות, ישובים, אמונות וגישות פדגוגיות שונים. במהלך שלושה ימים אינטנסיביים התקיים מפגש מרתק שהוקדש ללמידת הנושא באמצעות

הרצאות וסדנאות, ולתכנון של מיזמים חינוכיים משותפים. בסמינר שמעו המשתתפים הרצאות ממיטב המרצים בתחום. פרופ' יוסי יונה דיבר על גזענות ולאומיות וד"ר יפעת ביטון דיברה על התפתחות הגזענות וביטוייה השונים לאורך שנות קיומה של מדינת ישראל. התקיימו סדנאות חווייתיות שבהן המשתתפים הבינו לעומקן את הבעיות המורכבות הנלוות לתופעת הגזענות ודנו בקשר שבין גזענות ולאומיות ובין גזענות לרב-תרבותיות. בתוך כך נעשה חיבור בשלושה מישורים: התוכן הנלמד, המציאות בכתה, והתהליך שקרה בקבוצות. החוויה שעברו המורים הייתה מטלטלת עבור חלקם, בעיקר משום שרובם לא פגשו עמיתים ערבים באווירה שוויונית כמו זו שנוצרה בהשתלמות, ובהתאם לכך גם היו תגובותיהם של המורים.

נוצרו תשע אשכולות של בתי ספר, בכל אשכול בין שניים לארבעה בתי ספר שבחרו נושא למיזם אותו ירצו ליישם במשותף. המורים ילמדו בכיתות במהלך שנת הלימודים תשע"ג את הנושא, במסגרת שיעורים שונים: אזרחות, היסטוריה, חינוך, ספרות ועוד. הם יתכננו ביחד עם תלמידיהם את המיזם אותו יישמו בבית הספר. מדרשת אדם תלווה את המורים בתהליך התכנון והיישום של תשעת המיזמים בבתי הספר.

דוגמאות למיזמים שהוצעו על-ידי בתי הספר:

1. "זום-אין" – תלמידים ערבים ויהודים יציגו את זוויות הראייה שלהם באמצעות צילום.
2. קבוצת תיאטרון משותפת יהודית וערבית.
3. אתר אינטרנט נגד גזענות בערבית ובעברית.
4. הקמת תערוכה משותפת של כרזות נגד גזענות או עבודות אמנות בנושא.
5. מפגשי תלמידים יהודים וערבים במסגרות שונות.
6. תכנון ובניית דגם של עיר משותפת.
7. לימודי סביבה מקיימת משותפת.
8. גזענות בספורט.

בקיץ 2013 יצטרף מחזור שני והתכנית תופעל בבתי הספר במהלך שנת הלימודים תשע"ד. צפויים להשתתף בו עוד כ-25-30 בתי ספר תיכוניים.

פעילויות ושיתופי פעולה עם ארגונים ומוסדות

בית יציב – באר שבע: זו השנה השלישית שהמדרשה מוזמנת לתת סדרת הרצאות במסגרת מינהל הכשרה ופיתוח מקצועי לעובדי הוראה של משרד החינוך. ההרצאות נתנו ליועצות ממחוז מרכז, מחוז חיפה ומחוז דרום והן עסקו בהבניית תפיסות מגדריות בחברה ובתרבות. נושא ההרצאות היה "היבטים סוציולוגיים של מגדר – מורה אישה, יועצת".

סמינר מנהיגות נוער בדווי – החברה למתנ"סים: זו השנה רביעית שהמדרשה מקיימת סמינר לבני נוער בדוויים בנושא: "זהות ומנהיגות נוער בדווי", במסגרת תכנית מצוינות של החברה למתנ"סים. ביולי 2012 התקיים סמינר בן יומיים ובו השתתפו כ-200 בני נוער בכיתות י"א' שנחלקו לעשר קבוצות עבודה. המשתתפים הגיעו מהישובים לקייה, האוושלה, אבו קרינאת, חורה, ערערה בנגב, שגב שלום, רהט וכסייפה. במהלך שני ימי הסמינר התקיימו סדנאות והרצאות בחמישה נושאים מרכזיים:

1. העקרונות הדמוקרטיים כבסיס למנהיגות המובילה שינוי חברתי בקהילה – זכויות, שוויון, חירות ושייכות, פרט וקבוצה וקידום שיח אזרחי. (העצמת פרטים וקבוצות מוחלשות).
2. בירור שאלת הזהות האישית והזהות הקבוצתית והתמודדות עם דילמות העולות מהן.
3. לימוד שיטות לפתרון קונפליקטים ויישומן.
4. סוגים של מנהיגות בקהילה להובלת שינוי חברתי – מיפוי הצרכים של הקהילה, תכנון הפרויקט, עבודת צוות בשותפות, תהליכי קבלת החלטות דמוקרטיות.
5. תכנון פרויקטים בקהילה והתנסות בביצוע – סימולציות והצגת מודלים.

מוזיאון ארצות המקרא: זו השנה השביעית שמדרשת אדם שותפה בהכשרת צוות מחלקת החינוך במוזיאון. השנה הושם דגש על השתלמות למדריכות המקצועיות של המוזיאון המפגישות תלמידים מכתות ד'–ה', יהודים וערבים, הלומדים את התוכנית "דמותו של אברהם". הכשרת הצוות נעשת במשותף ע"י מנהלת התוכנית של מדרשת אדם בירושלים ומנהלת התוכנית במוזיאון. המפגשים נפרסו לאורך השנה.

מרכז פרס לשלום – תל אביב-יפו: זו השנה השנייה שמרכז פרס נענה לבקשת המדרשה לארח את התערוכה "שונה=שווה" ולקיים במסגרתה פעילות מפגשי תלמידים יהודים וערבים מבתי ספר יסודיים ביפו ותל אביב. בנוסף, התקיימה פעילות בתערוכה עם ארבע קבוצות ספורט של ילדים יהודים, ערבים ופלסטינים בגילאי 10-15 בשיתוף מחלקת הספורט של מרכז פרס. הפעילות כללה סדנאות דו-לאומיות וסיור מודרך בתערוכה על-ידי צוות המדרשה.

סמינר הקיבוצים – תל אביב: ניתנו מספר הרצאות: הרצאה לוועדת ההוראה בנושא "רב תרבותיות" והרצאות לסטודנטים הלומדים בסמינר בנושא חינוך לדמוקרטיה.

כנס אינטרנט שנתי של שת"ל – תל אביב: נציגות המדרשה השתתפו בכנס שנקרא "שינוי מקוון – מהעבר לכיכר" העוסק בשימוש באינטרנט והרשת החברתית לקידום פרויקטים וליצירת שינויים בחברה. בכנס ניתנה חשיפה לארגונים ויוזמות רבות מרחבי הארץ העושות שימוש במרחב האינטרנטי כזירות מפגש ופעילות.

מועצה אזורית חוף השרון – מחלקת החינוך: המנהלת החינוכית של המדרשה הוזמנה ללוות ולהנחות את הצוותים העובדים עם מועצת התלמידים. התקיימו מספר מפגשים והוכנה תכנית חינוכית העוסקת בנושא הדרת נשים, בה עסקו במהלך השנה.

אוניברסיטת חיפה, המחלקה ללימודי המשך: ניתנה הרצאה ליועצות בכירות בנושא "תפקיד היועצת בראיה חברתית".

פעילות בינלאומית

"חידת החברה האזרחית" – מיזם ישראלי פלסטיני

מיזם חדש שהמדרשה מובילה בשיתוף עם הארגון הפלסטיני CDCD (המרכז לדמוקרטיה ולפיתוח קהילתי; Center for Democracy & Community Development), במימון משרד החוץ האמריקאי באמצעות USAID. התכנית מלמדת מיומנויות של ניהול פרויקטים בחברה האזרחית מבעד לשפת הדמוקרטיה ונוכח ערכי השוויון וחזון דו-הקיום. בתכנית משתתפים צעירים וצעירות בגילאי 38-

23, שלהם ניתנת הזדמנות פז להתנסות ביישום פרויקט משותף לישראלים ולפלסטינים. זו תכנית תלת שנתית (2012-2014) ובמסגרתה יוכשרו 200 משתתפים, מחציתם ישראלים ומחציתם פלסטינים, בשני מחזורים.

באוקטובר 2011 החל שלב ההכנה לקראת יישום התכנית: הוקם במדרשה צוות לניהול תכני וארגוני וצוות מנחים להנחיית הסמינרים; התקיימו פגישות עם הארגון CDCD לגיבוש תכנית עבודה משותפת; נעשה תהליך של איתור ובחירת משתתפים למחזור הראשון; הוזמן מעריך חיצוני שילווה את המיזם בכל שלביו וצלם שיתעד את הפעילות.

באפריל 2012 החל המחזור הראשון של התכנית, 50 משתתפים ישראלים וכ-50 משתתפים פלסטינים. מאפריל ועד יוני התקיימו שני סמינרים לקבוצה הישראלית (סמינר אחד בן שלושה ימים, השני בן יומיים). סמינרים אלו התקיימו בחמש קבוצות הנחיה בנות עשרה משתתפים כל אחת. בסמינרים אלו הקבוצה התחבטה בסוגיות עקרוניות אודות תפקידה של החברה האזרחית בעידן משתנה של מחאות עממיות וגלובליזציה ונלמדו נושאים כמו: קביעת מדיניות, שקיפות וחופש הביטוי, שותפות רב-תרבותית, גיוס כספים, ניהול תקציבים, הערכת פרויקטים, שוויון וזכויות. במקביל, ארגון CDCD קיים פעילות דומה לקבוצה הפלסטינית. ביוני וביוולי התקיימו שני סמינרים משותפים, בהן התקיים מפגש ישראלי-פלסטיני. הפעילות התקיימה בחמש קבוצות של 20 משתתפים ישראלים ופלסטינים, בהנחיה משותפת של שני הארגונים ובליוי מתרגמים. בסמינרים אלו נלמדו מיומנויות לבניית פרויקטים, בתוך הקשרים פוליטיים של יחסי כוח לאומיים ומגדריים, סכסוך אתנו-לאומי מתמשך, גיוס משאבים, חלוקת תפקידים בארגונים ועוד. הסמינרים לוו בהרצאות של מומחים בתחום ואנשי שטח.

החל מסוף יולי, שלב הלמידה הראשוני פינה את מקומו לשלב העשייה. בימים אלו קבוצות של משתתפים החלו להיפגש בליווי צוות המדרשה ו-CDCD ובאופן עצמאי, בכדי לממש יוזמות אישיות שמבקשות להיטיב עם החברה בישראל וברשות הפלסטינית. כך, יצאו לדרך מספר פרויקטים, ביניהם יוזמה לשהות משותפת בת חודש של אמנים צעירים ממדינות המזרח התיכון (ירדן, מצרים, ישראל, הרשות הפלסטינית, טורקיה, סוריה ולבנון); פרויקט של שיווק מלאכות יד מסורתיות, עבודת יד של נשים משני האזורים; סרט תיעודי שבוחן את בעיית המים בגדה המערבית; פרויקט גומלין שכונתי בגבעה הצרפתית; פרויקט מפגשי נשים באוניברסיטה העברית; וסרט תדמית על החיים ברמאללה. פרויקטים נוספים עדיין בשלב התכנון, ויצאו לדרך בשבועות הקרובים, ביניהם: דיאלוג בין סרטוני יו-טיוב של משתתפת ישראלית ומשתתפת פלסטינית, לימוד בין-דתי בירושלים, מאבק בתופעת הזנות, פרויקט שגרירי שלום צעירים, קבוצה ישראלית-פלסטינית ללימוד פמיניזם, קבוצת תמיכה בבדוויות בדרום לעידוד ההשכלה, יוזמה להקמת מפעל לטיהור מים בג'נין, ופרויקט לציבור הערבי והיהודי המתגורר בלוד. כל הפרויקטים הללו הם יוזמת המשתתפים עצמם, שפועלים בחברותא. ראויים לציון ההתלהבות והמחויבות של המשתתפים בתכנית. נוצרו קשרים בין המשתתפים הישראלים והפלסטינים והם משתפים אחד את השני בחוויות וביוזמות בפייסבוק ובמייל ומתארגנים לסיורים ופעילויות ולקידום הפרויקטים המשותפים.

בשנה הקרובה (2012-2013), לצד השלמת הלמידה והעשייה של המחזור הראשון שיכלול 3 סמינרים נוספים, יצא לדרך המחזור השני של התכנית, אף הוא בן כ-100 משתתפים.

ארגון CAP – מרכז מחקר באוניברסיטת מינכן

המדרשה בקשר עם הארגון למעלה מעשור. מנהלת הארגון השתתפה בכנסים ובסמינרים בינלאומיים של המדרשה שהתקיימו בארץ ולמדה את התכנית "בצוותא" שתורגמה לגרמנית. הארגון מיישם את תוכנית המדרשה להכשרת מנחים העובדים במוסדות וארגונים שונים ברחבי אירופה.

השנה התבקשנו לתרגם ולעבד את הספר "אין דמוקרטיה אחת" לגרמנית וארגון CAP עתיד להוציאו לאור בגרמניה. בנובמבר 2011 המנהלת החינוכית של המדרשה הגיעה לווימאר גרמניה, לשני ימי סדנאות שהועברו לצוות הארגון בהן הציגה את העדכונים והפיתוחים של המדרשה בעשור האחרון. עבודת התרגום של הספר נעשתה בישראל ובמקביל התקיימו במהלך השנה דיונים באמצעות סקייפ לגבי התאמת תכנים לגרמניה.

כנס של ארגון KON ACT – גיטנבורג, גרמניה

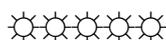
KON ACT הוא ארגון העוסק בהוראת השואה. הארגון הזמין את המנהלת החינוכית של המדרשה לתת הרצאה בכנס שהתקיים בנובמבר 2011 בגיטנברג גרמניה בנושא: חינוך לדמוקרטיה על פי שיטת העבודה של מדרשת אדם. המשתתפים היו אנשי חינוך ועובדי קהילה גרמנים וישראלים שעוסקים בהוראת השואה.

ארגון Humanistic Association (HVD) – ברלין, גרמניה

ארגון חינוכי העוסק בחינוך אזרחי ומיישם במערכת החינוך בגרמניה, פנה למדרשה בבקשה לקיים עבורם יום עיון ללימוד המתודות והתכניות של המדרשה בנושא. בפברואר 2012 התקיים יום העיון בירושלים והשתתפו בו תריסר אנשי חינוך מטעם הארגון. הוצגו בפניהם התכניות, המתודות, היישום בבתי הספר והדגמות קצרות.

ארגון Federal Agency for Civic Education - גרמניה

הארגון הישראלי Israel Encounter Program פנה למדרשה בבקשה לקיים יום עיון לקבוצה של הארגון הגרמני שהגיע לסיור לימודי בארץ בנושא הגירה ואינטגרציה. באוקטובר 2011 התקיים יום עיון בירושלים וכלל שיח והדגמה של סדנאות של המדרשה בנושא. הגיעו תריסר משתתפים מתחומי החינוך, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

פעולה וחשיפה באמצעי מדיה שונים

פייסבוק - "כן ולא – כן לכבוד האדם ולא לגזענות" - זו השנה השנייה של הפרויקט שמטרתו עידוד פעולה חינוכית וחברתית כדי להיאבק בתופעות הגזענות וההסתה בחברה הישראלית באמצעות הרשת החברתית פייסבוק. עד היום הצטרפו למעלה מ- 500 חברים. כתובתו: <http://www.facebook.com/adaminstitute>

לקידום הנושא פתחנו בלוג המקושר לפייסבוק ובו מועלים פרויקטים של המדרשה העוסקים בנושא, מערכי שיעור וחומרים רלוונטיים אחרים. כתובתו: <http://kvodadam.wordpress.com/>

קבוצת פייסבוק של מדרשת אדם (Midreshet Adam) - המדרשה פתחה קבוצת פייסבוק לידוע כללי על פעולות המדרשה וליצירת קשרים עם גופים ואנשים העוסקים בתחומים דומים. עד היום הצטרפו כ-900 חברים המקבלים ומעלים מידע על בסיס יומיומי. כתובתו: <http://www.facebook.com/adaminst>

משרד החינוך - תוכניות לימודים של המדרשה באתר משרד החינוך - "בשביל הדיאלוג – התמודדות חינוכית עם תופעת הגזענות" – הועלה קול קורא באתר משרד החינוך לגיוס בתי ספר למיזם.

פורטל הרצליה – אתר האינטרנט של עיריית הרצליה והפסג"ה - המדרשה העלתה לאתר מספר הצעות לפעילות בתכניות שונות, חלקם מתוך התכנית "מועדים לאזרח" וחלקם בהקשר לתכנית הדיאלוג בבתי הספר ומאמרים שונים.

עיתונות המקומית באיזור המרכז וירושלים פורסמו מספר פעילויות של המדרשה - ידיעות השרון, קול הרצליה, זמן השרון, העיר, עיתונים בית ספריים כמו עיתון בית הספר בלפור (תל אביב), וכן התקיים ראיון בערוץ הטלוויזיה המקומי של ירושלים על תופעת הגזענות והמענה החינוכי המוצע על-ידי המדרשה על מנת להיאבק בתופעה זו.

